

Pleterice

OBČINSKO GLASILO

OBČINE DOL PRI LJUBLJANI

ŠT. 08/18
AVGUST
2018

4 REŠEVANJE PROBLEMATIKE
NEUREJENIH EKOLOŠKIH OTOKOV

6 ZAGOTAVLJANJE POPLAVNE VARNOSTI JE V ROKAH
VSEH NAS

13 NA OBISKU PRI PUSTOTNIKIH

NAPOVEDNIK DOGODKOV:

30.8. POLETNI GLASBENI PAVILJONI -
GRAD GORI
OB 20.00 ERBERGOVI PAVILJONI

1.9. GASILSKA VESELICA PGD DOL
PRI LJUBLJANI S SKUPINO
OD 19.00 HARMONIK'N'ROLL
PRED GASILSKIM DOMOM V DOLU

8.9. VELIKI SEJEM OBČINE DOL PRI
LJUBLJANI
OD 13.00 ASFALTNA PLOŠČAD ZA OŠ JANKA MODRA

V Dolu bo spet veselo!

Prostovoljno gasilsko društvo Dol pri Ljubljani vas 1. 9. 2018 ob 19:00 vabi na gasilsko veselico, ki bo pred gasilskim domom v Dolu. Veselica bo pod velikim šotorom.

Za hrano, pijačo in bogat srečelov bomo poskrbeli domači gasilci in gasilke. Za veselo vzdušje pa bo poskrbel skupina Harmonik'N'Roll.

TV Slovenija vabi družine, ki rade pojejo skupaj

Ali tudi v vaši družini radi zapojete skupaj? Če je vaš odgovor *da*, ne zamudite priložnosti, ki jo ponuja TV Slovenija z oddajo Slovenski pozdrav.

V preteklih dveh sezonah so že gostili 22 družin iz Slovenije in zamejstva. Družine so bile ob petju predvsem ambasador lepih družinskih vrednot. Družine pa so v domači občini s televizijsko ekipo tudi posnele predstavitev svojega domačega kraja. Ni pomembno, kakšna je zasedba, pomembna je energija, ubrano petje, korajža, volja. Družinam se lahko pridružijo tudi strici, tete; torej vsi, ki lahko s svojimi glasovi pomagajo.

Družinam pri nastopu pomagajo glasbeni mentorji, ki jih obiščejo doma in se dogovorijo z njimi ter se prilagodijo njihovim pogledom.

Ker sta bila gledanost in zanimanje za to oddajo velika, so se v ekipi odločili za nadaljevanje projekta že tretjo sezono zapored. Vsi, ki ste zainteresirani, se lahko posnamete z domačim mobilnim telefonom in videoposnetek skupaj s prijavo posredujete na naslov: slovenskipozdrav@rtvslo.si. Za morebitna vprašanja se lahko obrnete na e-mail naslov svabblaz@gmail.com.

V naši občini znamo dobro peti, zato premagajte sramežljivost in se prijavite.

Uvodnik

Kakšno poletje!

Kar težko je verjeti, da smo že v zadnjem delu poletnih počitnic. Ste se že spočili? Glede na to, kako zanimivo poletje preživljamo, počitek verjetno ni nekaj samoumevnega ...

Ja, res je, to poletje nas preseneča s prav neverjetnimi energijami. Ste vedeli, da bo naš planet v času šolskih počitnic doživel kar dva sončeva mrka in enega luninega? Slednjega, ki je bil najdaljši lunin mrk tega stoletja, smo lahko 27. julija občudovali tudi z domače terase, sončeva mrka pa sta žal vidna le na drugih koncih sveta. Ko nebesna telesa plešejo svoj ples, je to pravi užitek za naše oko in izkušnja z rdečo luno bo mnogim ostala v spominu za vedno. A to ni edino, kar prinašajo tovrstni pojavi ... Če ste morda opazili, da ste bili v dneh okoli mrkov bolj nemirni kot navadno, ljudje okoli vas pa so bili še prav posebno razdražljivi, je to čisto verjetno tudi posledica dogajanja na nebu. Dokazano imajo namreč mrki zelo močan vpliv na živa bitja, nekateri pa pravijo, da prinašajo tudi naravne katastrofe in večje nesreče.

Morda gre za naključje, a poletno vreme je letos res precej nenavadno. Neurja so tudi v naši občini povzročila veliko škode in slabe volje, strele sekajo na najbolj turističnih krajih po Sloveniji, za nameček pa je pritisnil še vročinski val. Ne glede na to, kakšno vlogo imajo pri tem dejavniki, ki jih ne moremo nadzorovati, je bistveno, da se ne postavimo v vlogo žrtve, temveč aktivno iščemo možnosti, ki nam pomagajo vzpostaviti nadzor in se zavarovati pred nevarnostmi. Kar nekaj o tem, predvsem v povezavi z vodotoki, boste lahko brali tudi v Pletenicah, podobno pa velja tudi za ostala področja našega življenja. Mrki verjetno zares imajo vpliv, a dobro je vedeti, da se poleg negativnih učinkov poudarjajo tudi velike priložnosti in potiski za izrazit napredek. Ključ vsega je v tem, kako gledamo na določene okoliščine. Vsaka stvar ima vedno dve plati in zakaj torej ne bi izbrali tiste, ki nam koristi?

Podobno je tudi z odnosom do konca počitnic. Ko vprašam otroke, ali se veselijo šole, prav zanimivo velika večina odgovori z *da*. Morda res niso veseli novih domačih nalog in boja za dobre ocene, a danes so v njihovih mislih na prvem mestu prijatelji in zabavno vzdušje na hodnikih. Po skoraj dveh mesecih to že kar malce pogrešajo in se vsaj malce že veselijo zvoka šolskega zvonca. Kaj pa mi odrasli? Večina po koncu dopusta klišejsko tarna "Vse lepo se enkrat konča," in s cmokom v grlu prešteva dneve, ki bodo morali miniti do drugega dopusta. Kaj pa, če bi pogledali malce drugače? Saj veste kaj pravijo: "Povsod je lepo, a doma je najlepše." Če smo čisto pošteni, to pravzaprav še kako drži, kajne? Mar ni občutek, ko se vrnemo domov v poznano in se objamemo z ljudmi, ki so nam blizu, nekaj prav posebnega?

Kmalu tudi naše ulice ne bodo več tako prazne, društva bodo ponovno pogonala svoja kolesja, čaka pa nas tudi zabaven občinski dogodek, ki se ga vsi že močno veselimo. Osmega septembra se dobimo na asfaltnem dvorišču za OŠ Janka Modra na Vidmu na velikem občinskem sejmu, kjer bo vse od 13. ure dalje potekal pester zabavni in družabni program, ob 20. uri pa bo nastopil še veliki finale z glasbeno legendo Perom Lovšinom. Kajne, da se morda motimo, ko pravimo, da se vse lepo enkrat konča?

Špela Korinšek Kaurin, odgovorna urednica

Vabljeni v poletne Erbergove paviljone

30. avgusta vas v sodelovanju z JSKD vabimo v Erbergove paviljone na koncert skupine Grad gori!. Skupino sestavljajo pevka Brina Vogelc, harmonikar Matija Solce ter violinistka, improvizatorka in klasična glasbenica Barja Drnovšek. Skupaj igrajo, ustvarjajo in poustvarjajo ljudske ter avtorske pesmi, prežete s strastjo, milino in močjo. Zasedba v svoj glasbeni izraz vključuje ljudsko zapuščino iz različnih kotičkov sveta, tradicionalno glasbo s folk motivi, ljudske napeve in pripovedi. Pesmi, polne optimizma, humorja in moči, so izšle tudi na zgoščenci »Grad gori!« (2017).

Spoštovani soobčani!

Julijsko deževje je prekrizalo načrte glede gradnje določenih cest. V Zaborštu se bo gradnja podaljšala predvidoma do konca avgusta, računam pa, da bo nova cesta dobra pridobitev za kraj.

Cesta še nekaj časa sicer ne bo uporabna, ker bo na sredi nje majhen zelenik, ki ga nismo uspeli odkupiti, tako da bo na tem delu še nekaj časa le slepa ulica. Vložen je bil sicer predlog za razlastitev, vendar ti postopki navadno trajajo dolgo, tako da pred volitvami skoraj gotovo ne bomo prerezali otvoritvenega traku. Smo pa se ob gradnji ceste uspeli dogovoriti z Elektrom, da je ta zamenjal obstoječi nadzemni vod s podzemnim, kar bo zagotovilo boljšo oskrbo z elektriko, pa še lepše bo, ko bodo odstranjeni dotrajani drogovi.

V Vinjah je silovito neurje odneslo skoraj celotni ustroj ceste, ki je bila pripravljena za asfaltiranje, in deloma odtrgalo hrib, tako da se bodo dela zelo zavlekla. Ker je brežina na več mestih počena, se je angažiralo strokovnjake, da bodo pripravili projekt sanacije plazu. Predvidoma se bo nato zgradila kamnita zložba in z njo utrdil hrib, šele nato pa bo mogoče dokončati cesto. Dostop do hiš bo tako še naprej otežen. Projekt se bo zaradi sanacije plazu bistveno podražil. Vendar pa smo sedaj na pol poti in moramo gradnjo dokončati.

Omenjeno neurje je povzročilo tudi kar nekaj težav ob hudourniku Kamnica. Spet je bilo poplavljenih več hiš, zato je Občina zaprosila vzdrževalca vodotoka, da izvede ukrepe, ki bi zagotovili večjo poplavno varnost. Z

namenom rešitve dolgoletnega spora med lastniki enih in drugih zemljišč, sem tudi v tednu po poplavi problematiko predstavil na Ministrstvu za kmetijstvo, ki je nasprotovalo temu, da bi se kmetijsko zemljišče namenilo za razlivno polje v primeru poplav. S strani Občine pa smo začeli s postopkom za novogradnjo mostu čez Kamnico v Vinjah, ki trenutno deluje kot ozko grlo. Postopek ne bo enostaven, računam pa, da ga bomo srečno pripeljali do konca. Žal spremembe mostu čez Kamnico v Dolskem niso

izvedljive, ker bi bilo treba celotno cesto in most dvigniti za več kot pol metra, s tem pa bi bil določenim praktično onemogočen dostop na cesto.

Verjetno k poplavni ogroženosti na tem območju veliko pripomore tudi dejstvo, da je bilo to območje vedno poplavljeno, tako da je čudno, da je bila gradnja hiš sploh dovoljena, nadalje pa so nad potokom in v njem postavljeni razni objekti, od stopnic, do mostičkov in hišic, ki zaustavljajo vodo in povzročajo njeno kopičenje. Poleg tega so v potok napeljeni tudi številni odtoki, ki jih ne bi smelo biti. Marsikdaj pa je kaj težko premakniti naprej tudi zato, ker posamezniki z grožnjami in grdimi besedami povzročijo več škode kot koristi. Pristojnosti Občine v zvezi s tem so skromne, se pa kar najbolj angažiramo, da bi se stanje izboljšalo.

Vsem, ki iščete prijeten izlet v teh poletnih dneh, predlagam, da obiščete katerega izmed hribov, ki nas obdajajo. Eden takšnih izletov je na primer od cerkve v Križevski vasi na Cicelj in Murovico ali Miklavža. Za ogled pa je zagotovo zanimiva že tudi sama cerkev v Križevski vasi, ki s svojo izpostavljeno lego ter bogato krajinsko kuliso kar vabi k fotografiranju. Letos je bil obnovljen tudi pokopališki zid in sanirana brežina pod pokopališčem.

Pa nikar ne pozabite, da po poletju prihaja jesenski sejem.

mag. Janez Tekavc, župan

6. AVGUSTA PRAZNUJE
NAŠA NAJSTAREJŠA
OBČANKA

ANGELA
UŠTINC
iz Beričevega

Vse najboljše ji želimo župan mag. Janez Tekavc z občinsko upravo!

Vadimo nordijsko hojo s Petro Majdič!

Sporočamo, da se tečaj nordijske hoje, ki ga vodi Petra Majdič s svojo strokovno ekipo, v septembru ponovno pričenja, na voljo pa je še nekaj prostih mest.

Vabimo vas na uvodno brezplačno srečanje, ki bo v sredo, **5. septembra, ob 17:30** pred trgovino Nordic v Dolu.

Občina za vse občane nudi 50 % popust pri redni ceni tečajnine, cena pa tako znaša le 15 EUR na mesec. Več informacij na info@nordic.si in 051/606-740.

Izdajatelj: Občina Dol pri Ljubljani. **Zanj:** župan mag. Janez Tekavc. **Naslov uredništva:** Glasilo Pletenice, Dol 1, 1262 Dol pri Ljubljani.

Odgovorna urednica: Špela Korinšek Kaurin. **Lektor:** Leon Tabor.

Uredništvo si pridružuje pravico redakcijskega urejanja in krajšanja besedil, ki so predolga ali vsebujejo neprimerno in žaljivo vsebino. Pisem bralcev, ki so dolga nad 3000 znakov (s presledki vred) zaradi omejenega prostora ne bomo objavili. Navodila za oddajo pisem bralcev najdete na spletni strani www.dol.si.

Tisk: Schwarz Print, d.o.o. **Naklada:** 2.500 izvodov.

Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v občini Dol pri Ljubljani. Glasilo izide v prvi polovici vsakega meseca.

VPRAŠALI STE - ODGOVARJAMO

V: *Občani se jezijo, ker se ekološki otoki pogosto spremenijo v razmetana smetišča in divja odlagališča neprimernih odpadkov. Zanima jih, kako Občina rešuje ta problem.*

O: Dejstvo je, da je neurejenost ekoloških otokov v naši občini pereč problem. Ekološki otoki so namenjeni ločevanju odpadkov oz. zbiranju odpadkov, za katere so postavljeni namenski zabojniki (papir, steklo, embalaža), žal pa vse prevečkrat prihaja do tega, da posamezniki na njih odlagajo vse mogoče odpadke, ki bi jih sicer morali odpeljati na deponijo Barje. Problemov je več; od tega, da neprimerne odpadke odlagajo posamezniki, ki se vozijo iz drugih občin proti Ljubljani, veliko nesnage pa nastane tudi zato, ker nekateri po smeteh iščejo odpadke, ki jih lahko naprej prodajo, in tisto, česar ne potrebujejo, enostavno razmečejo okoli zabojnikov. Tovrstno ravnanje je izraz nekulture posameznikov in njihove brezbriznosti tako do okolja kot tudi do prebivalcev hiš ob ekoloških otokih. Za Občino pa so tovrstna odlaganja tudi nepotreben dodaten strošek, saj mora plačati za vsak odvoz tovrstnih odpadkov.

Občina se že dalj časa intenzivno trudi najti rešitev, žal pa se noben poizkus še ni izkazal za povsem učinkovitega. Tako je na določenih ekoloških otokih postavila nadzorne kamere, proti kršiteljem, ki jih le te ujamejo pri nečednem delu, pa tudi že tečejo inšpekcijski postopki.

Poleg tega se v okviru režijskega obrata redno izvajajo čiščenja ekoloških otokov, vendar žal še vedno opažamo, da se večkrat zgodi, da so že dan po čiščenju na otokih spet novi odpadki. Ko se to na določeni lokaciji začne dogajati prepogosto, Občina tudi aktivno išče možnosti za nekoliko manj izpostavljene lokacije. Tako je na primer lastnik kmetije v Brinju dovolil, da se na njegovo zemljišče poizkusno premakne tamkajšnji ekološki otok.

Eden izmed pomembnih ukrepov Občine, ki ga spodbuja tudi Ministrstvo za okolje in prostor, je še krepitev okoljske zavesti preko občinskih medijev. **Tako vas na tem mestu še enkrat**

prosimo, da na ekološke otoke odlagate le tiste odpadke, ki jim je posamezen zabojnik namenjen, vse ostale pa lahko BREZPLAČNO oddate v Zbirni center Barje, Cesta dveh cesarjev 101, Ljubljana, ali v zbirališče na Povšetovi ulici 4 v Ljubljani.

V: *Občan je pisal, da je treba že sedaj razmišljati o primerni gradnji kanalizacijskega sistema, čeprav se podaljšuje rok uveljavljanja uredbe, ki bo predpisala obvezno zamenjavo obstoječih greznic s priklopom na kanalizacijsko omrežje ali zamenjavo z malo čistilno napravo. Zanima ga, kakšne ukrepe predvideva Občina glede tega.*

O: Občina Dol pri Ljubljani načrtuje le zaključek gradnje kanalizacijskega omrežja na Vidmu in v Dolu, in sicer v prvi fazi kraka kanalizacijskega omrežja ob rekonstrukciji ceste med krožiščem na državni cesti in poslovno cono JUB ter ob rekonstrukciji ceste skozi Videm. Gradnja novih kanalizacijskih omrežji ni načrtovana, ker od leta 2014 naprej ni več na voljo evropskih sredstev za ta namen. Na območju ostalih naselij se bodo tako občani morali orientirati predvsem v smer gradnje malih čistilnih naprav. Gradnja malih čistilnih naprav ni bistveno dražja od komunalnega prispevka, ki ga je treba plačati za priključitev na novo zgrajeno kanalizacijsko omrežje. Na območjih, kjer ni kanalizacijskega omrežja, pa lastnikom stavb ni treba plačati komunalnega prispevka za kanalizacijo, če namesto te zgradijo malo čistilno napravo.

V: *Agencija za varnost prometa je izdelala zbirni spletni portal, na katerem se zbirajo informacije o varnih poteh po občinah. Občane zanima, ali pri zbiranju teh informacij sodeluje tudi naša občina.*

O: Osnovna šola Janka Modra Dol pri Ljubljani je že pred časom pripravila pregled šolskih poti. Ugotovljeno stanje ni bilo dobro, ker se je v preteklosti premalo vlagalo v rekonstrukcije cest. Da bi to spremenili, zadnjih nekaj let skušamo pospešeno urediti ceste okoli šole in ceste, ki jih otroci uporabljajo za dostop do šole, učencem pa je zagotovljeno tudi veliko šolskih prevozov, ki ne bi bili potrebni, če bi imeli že zgrajene pločnike ob lokalnih cestah. Dokler stanje ne bo urejeno, žal vnašanje podatkov v zbirni spletni portal ni smiselno.

Na Občini v vsi resnostjo tej problematiki namenjamo veliko pozornosti. Tako je v bližnji prihodnosti načrtovana rekonstrukcija ceste od krožišča v Dolu do industrijske cone JUB. Cesta bo dobila novo krožišče in pločnike, ki so nujno potrebni za zagotavljanje večje varnosti v prometu. Nadalje se bo rekonstruirala cesta skozi Videm in skozi Dolsko, tako da bosta obe cesti dobili pločnik po eni strani. Na Občini ravno sedaj namenjamo pozornost tudi ureditvi prometa skozi Brinje in Beričevo. To je ena izmed najbolj prometno obremenjenih cest – sredi počitnic, 12. 7. 2018, je bilo na primer v dveh urah na tej cesti kar 448 avtomobilov, med šolskim letom pa lahko v dveh urah naštete tudi več kot 800 vozil. Izdelan je prvi načrt za rekonstrukcijo te ceste, pri kateri se tudi načrtuje gradnja pločnika na eni strani in najverjetneje tudi postavitev hitrostnih ovir. Rekonstrukcija omenjene ceste bo ena zahtevnejših, saj so hiše zgrajene zelo blizu ceste. Jeseni je načrtovana predstavitev prvega projekta.

Janez Tekavc, župan

Zgodilo se je ...

Počitnice, ki ostanejo v spominu

Ko se zaključuje šolsko leto, mnogi starši intenzivno razmišljajo, kako bodo med počitnicami poskrbeli za varstvo svojih otrok. Za tiste, ki nimajo pomoči starih staršev, je to lahko velik izziv. Občina se tega dobro zaveda, zato je za občinske otroke pripravila možnost enotedenskega varstva s polno animacijo in to le za ceno 10 EUR na otroka. Dva termina sta že za nami, otroci pa še danes navdušeno poročajo o svojih doživljajih.

Prvič je Občina subvencionirano varstvo za občinske otroke ponudila lani, ker je bil odziv zelo dober, pa so se letos odločili, da zagotovijo kar tri enotedenske termine. Tudi letos je bil odziv nad vsemi pričakovanji. V le nekaj dnevih so se zapolnili vsi termini, tako pa bo nepozabne spomine na letošnje počitnice dobilo skoraj 100 občinskih otrok.

Da so se otroci imeli zares lepo, pričajo tudi starši. Takole je po prvem tednu zapisal eden izmed njih: "V svojem imenu in imenu mojih treh otrok bi se rad zahvalil za izvedbo poletnega varstva za otroke. Istočasno bi rad pohvalil vodjo programa Leona Taborja in celotno ekipo animatorjev. Ne spomnim se, kdaj so otroci med počitnicami tako radi odhajali v varstvo in hkrati tako ustvarjalno razpoloženi ter navdušeni prihajali domov. Čestitke za odlično delo, organizacijo in izvedbo vseh ustvarjalnih aktivnosti."

Ja, otrokom res ni bilo dolgčas. Zabavali so se ob najrazličnejših aktivnostih. Izdelovali so nakit iz perlic in fimo mase, pripravljali so domače testenine, se naučili izdelovati milo, slikali so na kamne in ustvarjali z odpadnim materialom, iskali so bombone, ki so padali z neba, se odpravili na več izletov, brcali žogo in igrali ročni nogomet, nastopali ter tekmovali v šovu talentov ... Prav presenetljivo so letos pojedli zares veliko sadja, poskrbljeno pa je bilo tudi za zajtrk, malico in kosilo. Organizatorji že komaj čakajo na zadnji termin, upajo pa, da se imajo otroci med počitnicami vsaj približno tako dobro, kot so se imeli, ko so bili skupaj.

Š.K.K.

Le kakšen bi bil svet brez gasilskih veselic?

Odgovora na to vprašanje ni treba iskati, saj vsi vemo, da bi bilo še kako dolgočasno. Na srečo se prostovoljni gasilci dobro zavedajo, kako velik pomen ima organizacija takšnih dogodkov za njihov kraj, in vsako leto z velikim navdušenjem poskrbijo za prijetno vzdušje, dobro glasbo, hladno pijačo in slastne prigrizke ter odlične dobitke v fondu nagradnega srečelova. V juliju sta se veselici odvijali v Vinjah in Senožetih. Čeprav je v istem terminu kot

veselica v Vinjah potekala pomembna tekma nogometnega prvenstva in so obiskovalci potek lahko spremljali na velikem ekranu, je bilo veliko bolj kot nogometno evforijo čutiti željo po druženju in uživanju v domači glasbi.

Tudi v Senožetih je bilo nadvse zabavno, za odlično vzdušje pa sta skrbela priljubljeni ansambel Mambo Kings in pek kebaba, ki je navdušil s svojo ponudbo.

Š.K.K.

Zagotavljanje poplavne varnosti je v rokah vseh nas

V petek, 13. julija, zjutraj se je nad celotno Slovenijo, pa tudi nad občino Dol pri Ljubljani razbesnel močan naliv, ki je pustil uničujoče posledice v več naseljih občine. Potoki – vodotoki, hudourniki so uničevali vse pred seboj, utrgalo se je tudi nekaj zemeljskih plazov. Najhuje je vremenska ujma prizadela naselja ob potoku Kamnica v naselju Kamnica, v Dolskem in Vinjah, veliko škode pa je nastalo tudi drugje. Celotna škoda je ogromna. Poleg škode na stanovanjskih objektih (poplavljenih je bilo več kot deset), privatnih zemljiščih in objektih, je veliko škode nastalo tudi na javni infrastrukturi, predvsem na občinskih cestah in mostovih. Občanom so takoj priskočili na pomoč gasilci. Zjutraj so si območje celotne občine ogledali predstavniki občinske uprave skupaj s predstavnikom vzdrževalca javnih občinskih cest. Na poziv Občine pa si je vse vodotoke – potoke – ogledal tudi nadzornik Ministrstva za okolje in prostor (v nadaljevanju ARSO).

Na ARSO je Občina Dol pri Ljubljani podala zahtevo, da se takoj pristopi k izvedbi najnujnejših vzdrževalnih del in čiščenju potokov – vodotokov – v občini Dol pri Ljubljani in k načrtovanju ter dokončni ureditvi potoka Kamnica. Nadzornik, predstavnik koncesionarja si je celotno območje ogledal in poročilo o nujnosti ukrepov posredoval na Direkcijo za vode. Iz Direkcije so nam sporočili, da bodo skušali nujne zadeve še v letošnjem letu sanirati, vse v sklopu dodatnih nujnih sanacijskih vzdrževalnih del. Občina je pripravila in posredovala poročilo o škodi zaradi sproženih plazov tudi na upravo za zaščito in reševanje. Približna ocena stroškov znaša 655.000 EUR.

Veliko škode je ujma naredila tudi na že skoraj zgrajeni cesti v Vinjah (sočasna gradnja z izgradnjo vodovoda), tako da so se dela začasno ustavila, saj je treba zaradi plazenja in zalednih vod nujno sanirati brežine. V občini smo takoj začeli z najnujnejšo sanacijo in ureditvijo občinskih cest, da bi zagotovili prevoznost le-teh. Občina bo v okviru zagotavljanja večje poplavne varnosti naročila tudi nov projekt izgradnje mostov, z namenom povečanja propustnosti za odtekanje voda ob takšnih in podobnih neurjih.

Ob takih in podobnih nesrečah, ki prizadenejo naša in ostala področja v državi, se občani sprašujejo, kdo je kriv in kdo odgovarja za nastale probleme ter posledično za nastalo škodo. Za lažje razumevanje na tem mestu podajamo nekaj pjasnil v zvezi z urejanjem področja voda, v nadaljevanju pa si lahko preberete tudi, kaj lahko za boljše stanje naredimo občani sami.

Upravljanje z vodami je v Sloveniji organizirano tako, da ARSO preko Direkcije za vode RS na osnovi zahtevanih kriterijev za posamezna območja dodeli koncesijo za urejanje vodotokov izbranim koncesionarjem. Vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč se izvaja na podlagi letnega programa gospodarske javne službe, ki ga izvaja za posamezno območje izbrani koncesionar, na podlagi koncesijske pogodbe. Na področju srednje Save, kjer se nahaja tudi občina Dol pri Ljubljani, je koncesijo pridobilo podjetje Hidrotehnik. Dela v okviru koncesijske pogodbe obsegajo vzdrževalna dela, zavarovanja, čiščenja, košnje, poseke, sanacije jezov, brežin in pragov, izgradnjo pregrad, podpornih zidov in talnih pragov, čiščenje in vzdrževanje požiralnikov in prodnih pregrad ter odstranjevanje sipin in napolvin.

Konkretno so bila na območju občine Dol pri Ljubljani v preteklih letih v okviru izvajanja obvezne javne gospodarske službe za urejanja voda izvedena naslednja dela: redno spremljanje stanja in vodovarstveni nadzor, vzdrževalna dela na prodnih zadrževalnikih v Lazah, Senožetih in na Jožetovem grabnu (redno čiščenje zaplavnih prostorov prodnih zadrževalnikov), čiščenje struge Kamnice v Dolskem in sanacija poškodovane brežine v Vinjah. Trenutno potekajo pripravljala dela za obsežno sanacijo poškodovanih brežin Kamniške Bistrice pri Vidmu oziroma Beričevem ter za obsežno sanacijo pragu na Kamniški Bistrici pod cesto Beričevo–Videmu.

Čeprav slišimo, da ni bilo narejeno dovolj, si je treba priznati, da bi bile v večini dosedanjih primerov posledice neurij bistveno manj občutne, če bi ljudje tudi ob sončnem vremenu razmišljali o času, ko pada dež in so struge polne, ali pa se voda prelije preko roba brežin. Krovni zakon, ki ureja področje voda, je Zakon o vodah, ki v nekoliko spremenjeni obliki velja od avgusta 2002. Zakon poleg ostalega ureja tudi upravljanje s celinskimi vodami ter vodnimi in priobalnimi zemljišči. Izhodišče zakona je, da je treba rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča programirati, načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se ne onemogoča varstva pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanja naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstva naravnih vrednosti in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave. Poleg tega zakon navaja, da ima vsakdo dolžnost varovati kakovost in količino vode ter jo uporabljati tako, da čim manj vpliva na naravno ravnovesje vodnih in obvodnih ekosistemov, seveda skladno s pogoji zakona ter drugih predpisov.

Že iz tega osnovnega izhodišča Zakona o vodah je možno razbrati, da imamo prav

vsi in ne le strokovne službe, ki upravljajo z vodami, veliko odgovornost. Širša javnost je vsaj približno seznanjena z nalogami upravljavcev vodotokov in izvajalcev javne službe, manj pa je seznanjena z dejstvom, da navedeni zakon pomembne naloge nalaga tudi lokalni skupnosti in lastnikom vodnih ter priobalnih zemljišč. Vodna in priobalna zemljišča so v zakonu in podzakonskih aktih podrobno definirana, poenostavljeno pa je vodno zemljišče struga vodotoka, priobalno zemljišče pa zemljišče ob strugi, na vsaki strani v širini 5 metrov pri vodotokih II. reda (manjši vodotoki) in 15 metrov pri vodotokih I. reda (večji vodotoki, kot so Sava, Ljubljana, Kamniška Bistrica ...). Vodna zemljišča so lahko v lasti osebe zasebnega ali javnega prava.

Iz zakona izhaja, da na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen izjemoma, in sicer za gradnjo objektov grajenega javnega dobra, ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti, ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave, gradnjo objektov, potrebnih za rabo vode, ki jih je za izvajanje vodne pravice nujno zgraditi na vodnem ali priobalnem zemljišču, gradnjo objektov namenjenih varstvu voda pred onesaženjem, gradnji objektov namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali, premoženja ter izvajanju nalog policije, poleg tega pa tudi v primerih, ko gre za rekonstrukcije in spremembe v namembnosti že obstoječih objektov.

Dosledno izvajanje tega člena v praksi bi pomenilo, da na priobalnih zemljiščih (5 metrov na vsako stran od struge pri manjših vodotokih) ne sme biti postavljen noben objekt, ki ni naveden kot izjema, tudi ko gre za pomožne kmetijsko-gozdarske objekte in nezahtevne objekte, ki jih na teh zemljiščih v praksi žal dokaj pogosto srečujemo.

Zakon izrecno prepoveduje tudi pranje vseh vozil in drugih strojev ali naprav v površinskih vodah ter na vodnem in priobalnem zemljišču. Prav tako je v vode prepovedano izlirati, odlagati ali odmetavati snovi in predmete, ki zaradi svoje oblike, fizikalnih, kemijskih ali bioloških lastnosti, količine ali drugih lastnosti lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih in obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave. Prepovedano je tudi odlaganje ali pretovarjanje nevarnih snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov in odlaganje odpadkov. V praksi se največ-

krat srečujemo z naslednjimi kršitvami navedenega: cisterne za naftne derivate, pretakanje le-teh, odlaganje pokošene trave in v sadovnjakih posekanega drevja v vodotok ali ob njega. Zelo pogosto se srečujemo s stanjem, kjer je teren zasut z vsemogočimi materiali in odpadki (beton, izkopni materiali, gradbeni odpadki), naložena so posekana in neodstranjena drevesa v gozdu, komunalni in kosovni odpadki. Vse to močno povečuje nevarnost ob izrednih razmerah, kakršnim smo bili priča zadnje čase.

Država kot obvezna gospodarska javna služba zagotavlja vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč. Ne glede na to splošno določilo, ki je v zakonu tudi podrobno opredeljeno, pa je lastnik ali drugi posestnik vodnega ali priobalnega zemljišča dolžan zagotavljati košnjo in odstranjevanje prekomerno zarast na bregovih, poleg tega pa mora redno odstranjevati plavje, odpadke in druge opuščene ali odvržene predmete ter snovi v vodnih in priobalnih zemljiščih ob vodah II. reda. Lastnik ali drugi posestnik vodnega in priobalnega zemljišča na teh zemljiščih ne sme odlagati materialov in snovi, o odlaganju s strani tretjih oseb pa mora nemudoma obvestiti vodovarstvenega nadzornega oziroma službo, ki z vodami upravlja.

Seveda je najenostavneje reči, da bi morala za čistost in urejenost strug poskrbeti država ali lokalna skupnost. Kljub temu pa se porodi vprašanje, kdo pravzaprav so pribrežni lastniki? Mar res ne nosijo nobene odgovornosti? Tudi takrat ne, ko v sklopu ureditev nasipajo material na brežine vodotoka ali celo v v samo strugo vodotoka, da bi samovoljno zvišali nivo svoje parcele? Seveda je njihov namen, da bi zavarovali svojo posest, a treba se je zavedati, da so ob vodotoku tudi drugi prebivalci, ki jim prav takšni posegi povečajo ogroženost. In takrat, ko lastniki v vodotok neustrezno – brez primernega zadrževanja – speljejo meteorno kanalizacijo? Ali pa v primerih, ko se na brežine vodotokov odlagajo smeti, kosovni odpadki, odvečni gradbeni material in ne navsezadnje tudi les za kurjavo? Tudi v teh primerih se najpogosteje s prstom kaže na državo ali lokalno skupnost in neaktivne inšpekcijske službe. Kaj pa vestistih, ki s svojim poseganjem v vodotoke pripomorejo k neurejenim razmeram?

V vsakdanjem življenju pogosto nastopijo dogodki, ob katerih zaradi okoliščin stopimo skupaj in pokažemo, da znamo s skupnimi močmi premagati marsikatero oviro. To smo mnogokrat pokazali tudi ob neurjih in poplavih. Vendar je izjemnega

pomena, da združimo moči tudi v času, ko nevarnosti ni videti in da pomislimo na druge uporabnike v prostoru ter na vpliv našega ravnanja na širšo skupnost. Le prispevek vseh, ki v prostoru živimo in delamo (stanovalci, kmetovalci, gozdarji, načrtovalci prostora, upravljavci infrastrukturnih objektov – cest, železnic, vodotokov) bo prinesel zeleni red in varnost, kar pravzaprav vsi najbolj potrebujemo.

Občinska uprava (po določilih Zakona o vodah in poročilu koncesionarja Hidrotehnik d.d.)

Sanacija plazu Laze-Janče

Delimo še dobro novico. Sanacija plazov, zaradi katere je bila cesta Laze-Janče v zares slabem stanju, je že v zaključni fazi.

Investicija se financira iz sredstev na proračunski postavki "Sanacija plazov" na Upravi za zaščito in reševanje Ministrstva za okolje. Ta sredstva so bila Občini Dol pri Ljubljani dodeljena v letošnjem letu, dela pa so se pričela takoj, ko so bili urejeni vsi potrebni postopki.

Občinska uprava

Obvestilo o pošiljanju NUSZ odločb

Letošnje leto bo FURS odločbe za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ) izdal pozneje kot običajno, in sicer predvidoma konec avgusta ali v začetku septembra. Do zamude prihaja zaradi usklajevanja evidenc.

Kljub zamudi bodo imeli zavezanci, ki so plačevali nadomestilo v več obrokih, tudi letos možnost plačila v več obrokih.

Navodila za zagotavljanje dobrega stanja voda in urejanje ter vzdrževanje brežin vodotokov

Ena izmed značilnosti Slovenije je njena vodnatost, oziroma gosta prepredenost z vodotoki. V njih se je, zaradi ugodnih razmer za rast in razvoj, razvilo pestro življenje. Ker ima vsak poseg v brežino vodotoka in obrežno vegetacijo določene posledice, lahko človek s svojo dejavnostjo hitro spremeni in celo poruši ekosistemsko ravnovesje v vodotoku in prostoru ob vodotoku, kar pomeni, da poruši naravno ravnovesje medsebojno uravnoteženih odnosov in vplivov živih bitij med seboj in z njihovimi habitati.

Poleg odstranjevanja obrežne vegetacije ima bistven vpliv na ekosistemsko ravnovesje onesnaževanje s hranili zaradi izvajanja kmetijskih dejavnosti, to je rabe živinskih gnojil, rabe mineralnih gnojil, rabe gnojilne gošče iz večjih živinskih obratov ali komunalnih čistilnih naprav. Slednje v kombinaciji z neprimernim urejanjem kmetijskih zemljišč (odstranjevanje obrežne vegetacije, neprimerno namakanje, ipd) in v kombinaciji z naravnimi danostmi (tla, padavine, itd.) predstavlja veliko obremenitev vodnih teles površinskih voda in vzrok za slabo stanje voda, kar vodi do neposrednega onesnaženja vode in pogina živalskih ter odmrtnih rastlinskih vrst. Mrtev vodotok je zaradi izjemnega negativnega vpliva na okolje kot tudi motečega vpliva na okoliške prebivalce (smrad iz vodotoka, negativen vpliv na priobalno vegetacijo, vrtove, posevke...) nedopusten, zato je skrb za ohranjanje dobrega stanja voda bistvena, tako s stališča varovanja okolja kot posledično tudi zagotavljanja zdravega bivalnega okolja za ljudi.

Obrežna vegetacija ima pomemben vpliv tudi na količino pridelkov na njivah in vrtovih. V primerjavi s kmetijskimi površinami je pestrost rastlinskih in živalskih vrst v obrežnem pasu izjemna, kar pozitivno vpliva na pridelavo hrane, saj v njej plenilci, ki so naravni zatiralci poljskih škodljivcev, najdejo raznolik plen, ki jim omogoča večje možnosti za preživetje in razvoj. Še posebej v času, ko na poljskih površinah ni dostopne hrane (bujna stalna vegetacija je prezimovališče živali s kmetijskih površin in za kmetijstvo potrebnih opravevalcev itd.). Z vidika ohranjanja biotske raznolikosti obrežna vegetacija živalim zagotavlja zavetje pred plenilci ter prostor za gnezdenje in prehranjevanje, z vidika zagotavljanja dobrega stanja voda pa ima pomemben vpliv na pregrevanje vode, saj zagotavlja senčenje.

Obrežna vegetacija ima tudi številne po-

zitivne učinke na kmetijstvo, ki se jih vsi premalo zavedamo. Obrežni pas z bogato floro in favno pozitivno učinkuje na kmetijstvo tako s stališča pedologije, saj se hitreje in učinkoviteje tvori humusna plast, kjer organizmi sodelujejo pri razgradnji organskih snovi (kompostiranje), kot s stališča stabilizacije brežin (bočna in globinska erozija vodotoka) in varovanja pred vetrno erozijo. Koreninski sistem obrežne vegetacije utrjuje brežine vodotokov in varuje kmetijska zemljišča pred erozijskim delovanjem vode ter hkrati zmanjšuje vpliv vetra, saj deluje kot vetrna pregrada.

Veliko grožnjo obrežni vegetaciji kot naravnim ekosistemom predstavljajo invazivne vrste. Rastlinske invazivne vrste spodrivajo avtohtone (domače) z gostim preraščanjem rastišč, s čimer onemogočajo uspevanje vseh drugih vrst. Rastlinske invazivne vrste se pojavijo predvsem na razgaljenih površinah, ki jih razgalimo ob najrazličnejših posegih in jih prepustimo same sebi. Živalske invazivne vrste pri nas nimajo naravnih sovražnikov, zato so uspešnejše v boju za hrano in življenjski prostor z domačimi vrstami.

Zato, da bi ohranili prednosti, ki nam jih ponujajo vodotoki in se obvarovali pred nevarnostjo poplav, lastnike in druge posestnike zemljišč ob vodotokih spodbujamo k naslednjim pozitivnim ukrepom:

- vzdržujte obrežno vegetacijo in odstranjujte veje in debla dreves, ki so nagnjena ali podrtja v strugo vodotoka oz. tista, ki so suha in trhla do te mere, da bi se lahko sama zrušila v strugo (s soglasjem vodovarstvenega nadzornika);
- porezano vejevje in debla takoj odstranite z območja vodnega zemljišča in poplavnih ravnin, saj lahko v primeru visokih voda naplavine porezanega vejevja in debel tvorijo čepe plavja, ki običajno zamašijo mostne in ostale odprtine (s soglasjem vodovarstvenega nadzornika);
- redčenje obrežne vegetacije (s soglasjem vodovarstvenega nadzornika) opravite v zimskem času. Upoštevati je treba prepoved redčenja obrežne vegetacije med 1. marcem in 1. avgustom (Zakon o divjadi in lovstvu);
- sproti odstranjujte čepe plavja, odpadke in druge opuščene oziroma odvržene predmete, ki zastajajo v strugi vodotoka, saj ti običajno povzročajo poplavljanje in zajedanje obvodnih zemljišč;
- ne odlagajte smeti in drugih odvečnih materialov na vodna in priobalna zemljišča. Priobalni pas za vodotoke II. reda meri

5 m, merjeno od roba vodotoka;

- upoštevajte prepoved uporabe gnojil in fitofarmaceutskih sredstev v priobalnem pasu;
- upoštevajte prepoved pranja vseh vozil in drugih strojev ali naprav v priobalnem pasu;
- v obrežni vegetaciji puščajte plodonsne vrste, kot so češnja, hrast, maklen, jerebika, robida, rumeni dren, glog in črn trn;
- v priobalnem pasu ob vodotokih gospodarite zmerno. Najprimernejša oblika kmetovanja so negnojene ekstenzivni travniki;
- pri redčenju vegetacije ohranjajte zveznost (krošnje dreves naj se med seboj stikajo) in navpično slojevitost (zelišče, grmovje, drevesa);
- vegetacijo redčite izmenično (ne na obeh bregovih naenkrat) ali pa s selektivno sečnjo;
- spodbujajte različne faze starosti grmovnih in drevesnih vrst;
- puščajte suha drevesa, ki ne predstavljajo nevarnosti, da bi se lahko sama zrušila v strugo;
- preprečujte semenenje in plojenje invazivnih rastlinskih vrst;
- tujerodnih živalskih vrst iz akvarijev in vrtnih ribnikov ni dovoljeno spuščati v vodotoke;
- zemlje in zavrženih rastlinskih delov sobnih in vrtnih rastlin ne odlagajte v bližino vodotoka;
- ob obrežni vegetaciji puščajte 5 metrov travnatega pasu, saj ima le-ta pomembno vlogo pri razvoju žuželk.

Občina Dol pri Ljubljani glede na količino rečne vode na prebivalca spada med bogatejše v državi. Izkoristimo to prednost, ki nam jo ponuja narava in poskrbimo, da vodotoki ostanejo naši zavezniki in ne tudi sovražniki.

Š.K.K. (povzeto po poročilu Hidrotehnik d.d.)

V avgustu je zadnji čas za iztrebitev škodljive ambrozije

Pelinolistna ambrozija je divja rastlina, ki se zelo agresivno razrašča po slabo oskrbovanih površinah, ker njen cvetni prah povzroča seneni nahod, pa celo zakon določa obvezne ukrepe za njeno zatiranje. Odstranitev ambrozije je potrebno opraviti čimprej, da preprečimo cvetenje in sproščanje cvetnega prahu v zrak, v avgustu, ko semena že začenjajo dozorevati, je za to že res skrajni čas. Ambrozija sicer cveti vse od julija do konca oktobra, vznikat pa začne že konec marca ali v aprilu.

Ambrozijo prepoznamo po zelenih, dvakrat pernato deljenih listih brez dlačic, ki so po obliki podobni listom pelina. Steblo je okroglasto in poraslo z dlačicami, lahko ima tudi rdečkaste pege. V času cvetenja jo prepoznamo nekoliko lažje, in sicer po moških socvetjih, ki izraščajo na koncu poganjkov kot rumene previsne žvrklje. Ženski cvetovi se razvijajo v pazduhah listov ali pri osnovi moškega socvetja, posamično ali po nekaj cvetov združeno.

Uredba o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu *Ambrosia* določa, da so lastniki in najemniki zemljišč, na katerih raste ambrozija, dolžni odstranjevati to škodljivo rastlino od začetne rastne dobe in predvsem preprečevati njeno ponovno razrast. Ko semena dozori, v zemlji lahko klijejo postopoma, zato je treba nahajališče ambrozije preverjati še kar nekaj let, saj je seme v zemlji lahko kaljivo tudi do 40 let. Tako je v avgustu res zadnji čas, da še pred odpadanjem zrelih semen rastlino izpulimo vključno s korenino. Pomembno je, da odstranimo vso korenino, saj se rastlina hitro obraste in bomo morali v nasprotnem primeru postopek večkrat ponoviti. Ker je ambrozija visoko alergena, pri odstranjevanju nujno uporabimo rokavice, v času cvetenja pa tudi zaščitno masko. Rastlin, ki cvetijo in imajo že razvita semena nikoli ne odlagamo na kompost, temveč jih zažgemo ali kako drugače varno uničimo. Več o ambroziji in njenem zatiranju lahko preberete na spletni strani www.uvhvr.gov.si.

Vir: zložanka z naslovom *Odstranimo ambrozijo, ki jo je izdalo Ministrstvo za kmetijstvo, gospodarstvo in prehrano*

Izpolnite anketo in pomagajte oblikovati učinkovito prometno strategijo Ljubljanske urbane regije

V zadnjem desetletju se v Ljubljanski urbani regiji vse več pozornosti namenja trajnostni mobilnosti. Cilj je znižanje visoke stopnje emisij in hrupa v prometu ter ublažitev prometnih zastojev, zmanjšanje uporabe osebnih vozil ter spodbujanje uporabe javnega prevoza in nemotoriziranih načinov potovanja. Analize so pokazale, da je treba celostno strategijo prometa graditi na razvoju potniškega prometa, ki bi moral biti dostopen vsem, poleg tega pa tudi hitrejši, ugodnejši in udobnejši. Le tako bodo namreč lahko zagotovljene nujno potrebne hitre povezave z Ljubljano iz vseh smeri oziroma občin regije, kar je tudi eden izmed ključnih razvojnih ciljev regije.

Pri nadaljnjem oblikovanju prometne strategije pa so izredno pomembna mnenja, izkušnje in pobude vseh udeležencev v prometu, zato je aktivno sodelovanje javnosti ključnega pomena. Pripravljalci strategije si namreč želijo, da bi bila ta blizu ljudem in bi vključevala ukrepe, ki bodo reševali konkretne prometne izzive, s katerimi se prebivalci regije vsakodnevno soočamo. V

ta namen so pripravili spletno anketo, s katero želijo pridobiti podatke o stališčih in željah glede urejanja vseh vrst prometa (hoja, kolesarjenje, javni, avtomobilski in mirujoč promet) predvsem na ravni regije, seveda pa tudi znotraj posamezne občine. Vabijo vas k izpolnjevanju ankete, ki jo najdete na spletni strani <https://www.1ka.si/a/178347>. Za dodatno spodbudo so pripravili tudi žreb, v katerem bodo sodelovali vsi udeleženci ankete, glavna nagrada pa je zložitivo mestno kolo. Žrebanje bo potekalo v septembru, podelili pa bodo še številne druge nagrade. Vabljeni k sodelovanju!

Š.K.K. po pismu pripravljavcev CPS LUR

Kaj storiti, ko "udari" nespečnost

Spanje je zelo pomemben del našega življenja. Pomanjkanje spanja ali slaba kakovost spanja kratkoročno povzročata pomanjkanje energije, zmanjšata pozornost, oslabita spomin ter slabšata delovno učinkovitost in odzivnost. Dolgotrajno pomanjkanje spanja pa povezujejo celo z debelostjo, sladkorno boleznijo, zmanjšano imunsko odpornostjo in z nekaterimi vrstami raka. Ocenjujejo, da ima kar 45 % svetovne populacije takšne težave s spanjem, ki bi lahko ogrožale njihovo zdravje, a le tretjina jih poišče strokovno pomoč. Ker nezdravljene težave lahko vodijo v bolezni, je pomembno, da jih prepoznamo in ustrezno ukrepamo. Najpogostejša motnja spanja je kronična nespečnost, njena pogostnost narašča po 65 letu.

Nespečnost začnemo zdraviti skladno z navodili glede higiene spanja:

- spite samo toliko časa, kolikor je potrebno, da se naslednji dan počutite spočiti;
- čez dan ne spite, ne dremajte in ne ležite v postelji;
- vedno, vseh 7 dni v tednu, vstajajte ob isti uri;
- bodite redno športno aktivni, a ne pozno zvečer;
- spalnica naj bo udobna in zavarovana pred svetlobo ter hrupom, temperatura v njej naj bo primerna;
- imejte redne obroke hrane in ko greste spat, ne bodite lačni;
- zvečer zmanjšajte vnos tekočine;
- iz prehrane izločite vse izdelke, ki vsebujejo kofein, izogibajte pa se tudi alkoholnim pijačam, predvsem v nočnem času. Prav tako lahko spanje moti kajenje;
- ob daljših nočnih prebujanjih si ne prizadevajte, da bi ponovno zaspali. Če ne morete zaspali, vstanite in pojdite v drug prostor. Počnite nekaj prijetnega, sproščujočega. Ostanite pokonci dokler ne postanete zaspani. Postopek ponavljajte, dokler ne zaspite. Cilj je povezati posteljo s hitrim nastopom spanca. Budilko nastavite vsak dan ob isti uri. To bo pomagalo telesu vzpostaviti urejen spalni ritem.

Le če nespečnost vztraja kljub upoštevanju teh navodil, začnemo razmišljati o zdravljenju z zdravili, ki pa žal niso idealna. Na trgu je veliko pripravkov za zdravljenje nespečnosti brez recepta. Zdravilne rastline, ki pomagajo pri nespečnosti, so baldrijan, melisa, hmelj, pasijonka in sivka. Glede na posledice, ki jih ima slab spanec na kakovost življenja posameznika in tudi na njegovo zdravje, svetujem, da se, če nespečnost ali druga motnja spanja vztraja kljub upoštevanju pravil higiene spanja, o tem pogovorite s svojim zdravnikom.

dr. Anja Černe, spec. druž. med

Obveščamo, da ima občinska zdravnica, dr. Anja Černe, specialistka družinske medicine, še vedno nekaj prostora za sprejem novih pacientov. Njena ambulanta se nahaja v stavbi vrtca na Vidmu. Pred zamenjavo zdravnika se je možno naročiti tudi na neobvezni posvet z dr. Černetovo. Za dodatne informacije pokličite na 068 696 622 ali pišite na info@medicina-erne.si. Več informacij o ambulanti najdete na www.medicina-erne.si.

KAJ DELAJO NAŠA DRUŠTVA

V počastitev dneva državnosti - Slovenski dnevi na Ohridu

Slovenska ambasada v Makedoniji je bila tudi letošnje leto organizator festivala Slovenija na Ohridu ob slovenskem dnevu državnosti. Zlatka Tičar, predsednica TD Dolsko, nas je pogumno prijavila in tako smo se 22. 6. 2018 odpeljali proti Ohridu. Poleg Folklorne skupine Dolsko se je na slovenskem večeru predstavil še Senožski tamburaški orkester, članice Aktiva žena Plamen pa so predstavile slovensko kulinariko.

Naša prva postaja je bila pri Brežicah, po tem pa smo skoraj brez postankov hiteli proti Beogradu. Pozno popoldan smo se že sprehodili po Beogradu. Zgodovina mesta je sega približno 7000 let nazaj. Gospodarji so se menjali, po letu 1945 pa je Beograd postal prestolnica Jugoslavije. Najprej smo se ustavili pri hramu sv. Save. Osnova ima obliko križa, višina zgradbe je 70 m, na vrhu stoji 10 metrov visok križ. Gradnja ene največjih krščanskih cerkva je trajala skoraj vse 20 stoletje. Sledil je vzpon na trdnjavo na Kalamegdanu, kjer so že Rimljani v 1. st. zgradili utrdbo – kastrum kot stalno vojaško taborišče. Celo "naš" Jurij Vega je računal, kako bi njegovi možnarji kar najnatančneje zadeli to obzidje, a je trdnjava preživela vihre vse do današnjih dni. Mi smo se najbolj nasmejali kipu Zmagovalca in nismo si mogli kaj, da ne bi zapeli lepe slovenske pesmi. Nato pa hitro v avtobus in že smo se pripravili na sedeče spanje do Ohrida, kamor smo prispeli v jutranjih urah.

Po nastanitvi smo se pripravili za večerno srečanje z organizatorjem. Tu so vsi trije predstavniki društev ter naša podžupanja Marija Zajec, ki nas je spremljala na naporni poti, uradno pozdravili organizatorja in izročili darila, ki smo jih prinesli s seboj. Poleg uradnega dela je bil čas namenjen tudi druženju in spoznavanju.

Naslednji dan smo spoznali staro mestno jedro Ohrida. Pred začetkom našega štetja in nekaj stoletij po tem so tu vladali Rimljani. Prevladovalo je krščanstvo in v najlepših časih je imelo mesto 365

cerkva. Po 1. balkanski vojni so ga priključili Srbiji, danes pa je del neodvisne makedonske države. Makedonci so prijazni in gostoljubni ljudje. Če smo naleteli na težave, so bili vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Pa naj so se izgubili dokumenti, zastava, ključki sobe ... Brez stresa, naglice in živčnosti. Mirno, kot da bi že vnaprej vedeli, da bo problem rešen. Seveda nismo pozabili, čemu smo prišli na Ohrid, zato smo vsak dan organizirali tudi vaje.

Obiskali smo delavnico, kjer še danes ročno izdelujejo papir po kitajski metodi iz 2. stoletja. Posebnost mesta so stare ohridske hiše z lesenimi oporniki in ozke ulice, kjer se drenjajo avtomobili in pešci, delček ceste pa si vzamejo tudi trgovci, ki na vsakem koraku ponujajo za turiste zanimive ohridske izdelke.

Ker je bilo vreme ves čas deževno, se nismo okopali v Ohridskem jezeru, ki ima tako čisto vodo, da se vidi do globine 22 metrov. Z ladjico smo se odpeljali do samostana sv. Nauma. Turki so staro cerkev porušili, a je bila v 17. stoletju ponovno zgrajena. V parku so pavi, ki jih je samostanu podaril Tito. Danes se v samostanu nahaja šola.

Marija Zajec, Zlatka Tičar, Majda Peterka in Tomo Dukarič so se udeležili uradnega sprejema pri veleposlaniku Republike Slovenije v Makedoniji. Prišel je tudi težko pričakovani večer. Plamenke so se dobro pripravile, mize bogato obložile s slovensko potico, zraven pa še po svojem receptu pekle krofe, ki jih je neverjetno hitro zmanjkovalo. Obiskovalci so se radi zadržali ob naših dobrotah in veliko je bilo takšnih, ki so hoteli imeti tudi recept. Mnogi kar niso mogli verjeti, da dobrote sproti nastajajo pred njihovimi očmi.

Zaradi slabega vremena je nastop potekal v dvorani. Najprej je Folklorna skupina ob zvokih tamburic zaplesala venček belokranjskih plesov. Že sama noša jemlje dih. Ko pa so se plesalci še urno zavrteli, je bil uspeh zajamčen. Da so plesalci prišli do sape in zamenjali folklorne obleke, so senožski tamburaši zaigrali nekaj slovenskih ljudskih pesmi in največji aplavz je požela pesem *Sem deklica mlada vesela*. Sledil je še prekmurski venček s folklorno skupino. Zanos, veselje in dober nastop so nastopajoče ponesli in jim vdahnili žar. Srca so trepetala v želji, da bi vse, kar smo vadili, dobro in brez napak izpeljali in navdušili občinstvo. In komaj smo se zavedli, že je bilo vse za nami in spet nas je s svojo

lepoto in preprostostjo očaralo mesto.

Na edini prosti dan smo se odpravili v mesto Struga, razpotegnjeno ob reki Drim. Obiskali smo pravo makedonsko tržnico. Tu nas je vodič seznanil s Struškim večerom poezije, ki ga obiščejo pesniki z vsega sveta, vedno pa se začne z recitacijo pesmi T ga za jug (Hrepenenje po domačem kraju) makedonskega pesnika, ki jo je napisal v tujini, kjer je zbolel in si želel še enkrat videti domači kraj. Sledili so Vevčani. Vas, ki jo je težko opisati. Treba jo je doživeti. Ponos, pripadnost, drznost, neupogljiv duh. Oblast jo je hotela zaježiti in 1987 so se Vevčani tej nameri uprli in posledice čutijo še danes. Pogumu domačinov so se pridružili tudi slovenski pesniki in poslanka Vika Potočnik. In prav zaradi tega so bila tudi nam vrata v vas na stežaj odprta. V domači gostilni smo si privoščili nekaj makedonskih tradicionalnih jedi, vsi smo se morali naučiti njihovo kolo, še nekaj starih pesmi prejšnjega stoletja in že smo hiteli v dolino.

Na Ohridu je bilo v večernih urah uradno slovo in podelitev priznanj nastopajočim skupinam. V zgodnjih urah smo prestopili mejo z Albanijo in najprej zagledali več vojaških bunkerjev, ki so zapuščeni strmeli v potnike. Prva postaja je bila v Tirani, ki nas je vse presenetila s svojim evropskim videzom. Ogledali smo si središče mesta in že smo hiteli proti Skadru, kjer smo prespali, jutraj pa nadaljevali pot preko Hercegovine, za nekatere med nami pravo odkritje lepote narave, mimo čudovitih slapov Kravice, do Medžugorja. Nekaterim kraj ni pomenil nič posebnega, drugim se je uresničila želja, da bi videli, občutili in doživeli posebno energijo kraja. Obiskali smo cerkev sv. Jakoba in se družili ob Marijinem kipu. Žal so bile minute prekratke in že smo po avtocest hiteli, s čudovitim sončnim zahodom pred seboj, v domači kraj, kamor smo prišli v zgodnjih jutranjih urah.

Zahvaljujemo se Občini Dol pri Ljubljani za sofinanciranje naše udeležbe na dogodku.

Darja Dukarič

Upokojenci Dolskega na gorski višini 2.166 metrov

Ko smo v Društvu upokojencev Dolsko objavili povabilo na izlet v Avstrijo (Beljaška cesta in pohod na Dobrač) nas je skrbelo, če bo prijav dovolj, da bi izlet lahko tudi izvedli. Odziv upokojencev pa je bil nad pričakovanji. Avtobus bi morali zaradi velikega povprašavanja in več kot zadostnih prijav »še malo razširiti«.

V sredo, 1. avgusta, nas je pričakalo toplo in sončno jutro. Od nas je že pri vstopu v avtobus in med vožnjo sevala posebna energija. Vožnja skozi predor Karavanke do Beljaka je bila skoraj prekratka, saj nas je vodič ves čas s prijazno besedo opozarjal na vse znamenitosti ob poti.

Dopoldan smo si ogledali mesto Beljak. To je res lepo mesto z veliko znamenitostmi. Peš smo se podali skozi mestno jedro in pri ogledu cerkve tudi skupaj zapeli. Lepo je bilo slišati slovensko pesem. Upokojenci pa ne bi bili upokojenci, če si ne bi ogledali tudi trgovin in vseh »štantov«, kjer smo se okrepčali z kavico in pijačo.

Iz Beljaka smo se popeljali po Beljaški cesti. Že skozi okno avtobusa nam je sapo jemal prelep razgled. Ustavili smo se na razgledni ploščadi, ki leži nad 400 metrov globokim prepadom, ki je nastal ob potresu leta 1368. Odprl se nam je prečudovit razgled na Karavanke, Julijce, tromejo, koroška jezera. Ob poti med vožnjo smo občudovali še prečudovit alpski vrt, v katerem zagotovo raste, kot pravi stari rek, rožica za vsako bolezen.

Vožnjo smo nadaljevali do parkirišča na višini 1760 metrov. Na sam vrh, ki leži na višini 2166 metrov, so se odpravili najbolj zag-nani »planinci«. Špela, Jani, Erna, Ivo, Marta in še mnogi drugi ... Pravijo, da ni bilo naporno, je bil pa ves trud povrnjen ob pogledu z vrha gore s prečudovitim razgledom. Nekateri so v najvišji cerkvi v Evropi tudi pozvonili. Ostali, z malo slabšo kondicijo,

smo počakali spodaj, kjer smo uživali v prečudoviti gorski naravi in krasnih razgledih. Ves čas so nas pozdravljali konji, krave in gamsi. Opaziti je bilo, kako ugodno ta višinski zrak in okolje vplivata na nas – vsi smo bili dobre volje, vedrih obrazov, prijazni eden do drugega, pa tudi zavriskali smo.

Po štiriurnem počitku smo se po Beljaški poti vračali proti domu. Vendar nesreča nikoli ne počiva in na poti se nam je pokvaril avtobus. S skupnimi močmi naših upokojencev, naj posebej omenim Marjana in Janeza, je popravilo uspelo. Nihče ob tem ni pokazal niti kančka slabe volje, vsi smo spodbujali naše fante, da je popravilo uspelo. Res neverjetno, kaj za dobro voljo naredijo hribi. Iskrena hvala tudi »našim fantom«.

Na slovenski strani nas je čakalo obilno pozno kosilo. Takšnih izletov, in mislim, da delim mnenja vseh udeležencev, si še želimo. Bilo je nepozabno!

Marija Zajec

Upokojenci, ne pozabite!

11. septembra se obeta nov izlet. Tokrat se bomo odpravili v Lendavo, ogledali pa si bomo tudi stolp Vinarium. Za lačne želodčke nas bodo pogostili s pravim slastnim bogračem.

Prijavite se poverjenicam do 1. septembra.

Ljubitelji plesa, pridružite se domačim folklornikom!

Obveščamo, da Folklorna skupina TD Dolsko že sprejema nove člane v svojo odraslo skupino. Prva vaja bo potekala prvi torek v septembru ob 18:00 v Kulturnem domu Dolsko.

Dobrodošli so tudi mladi ljubitelji plesa, ki se lahko pridružijo otroški folklorni skupini TD Dolsko, zaželeno pa je, da so stari od 6 do 12 let. Dan in ura prve vaje bosta znana naknadno.

PRED DOMAČIM PRAGOM

Umirjena dama, nežna in s pridihom odločnosti. Tak je bil prvi vtis, ko sem segla v roke *Stanki Slabanja* in tudi pozneje se slika ni nič kaj spremenila. Občani in predvsem občanke jo poznamo kot dolgoletno učiteljico joge na OŠ Janka Modra, tisti, ki malo bolj spremljajo tek na smučeh, pa vedo, da je zelo aktivna tudi njena celotna družina.

Stanka je doma iz Ihana, a ima z našo občino veliko povezav že skoraj vse odraslo življenje. Njen mož Robert Slabanja je bil namreč dolgoletni trener naše občinske legende Petre Majdič, sedaj pa poučuje telesno vzgojo na matični šoli na Vidmu. Zelo uspešna tekačica na smučeh je njuna hčerka Manca, odličen športnik pa je tudi sin Matic. Vsa družina praktično živi s športom, zelo veliko pa jim pomeni tudi zdrav slog življenja. Tak odnos do življenja so si izbrali kljub hitremu tempu in vidi se, da se jim dobro obrestuje. Čeprav je Stanka že segla v roke abrahamu, je videti kot mladenka in kar prekipeva od energije.

Zanimalo me je, kakšen delež ima pri tem joga in strinjali sva se, da verjetno zelo velik. Joga je prav posebna aktivnost. Čeprav vidimo le raztezanje in krepitev, gre v resnici za zavestno delo s seboj. Njen namen je tako veliko globji kot zgolj pridobivanje in ohranjanje fizične kondicije. Po slikah, ki so jih našli v Indiji, izvorni deželi joge, so ugotovili, da so nekatere jogijske položaje prakticirali že več kot 5000 let pred našim štetjem. Glavni namen je bilo povezovanje s telesom in dvigovanje zavedanja, šele v moderni dobi pa se je v skladu s potrebami načina življenja dodal tudi rekreativni pomen. Tisti, ki joge ne poznajo dobro, imajo v mislih dve skrajnosti. Eni si jogiste predstavljajo kot ljudi, ki sedijo v lotus položaju in ves čas meditirajo, drugi pa kot super telovadce, ki stojijo na glavi in se raztegujejo v nerazumljive položaje. Resnica je veliko bolj aplikativna in uporabna za vsakega od nas. Joga je čudovito "orodje", s katerim umirimo svoj um, se povežemo s seboj in se odpremo višjemu zavedanju, še preden pa lahko to dosežemo, moramo poskrbeti za svoje telo. In obratno – če želimo doseči povezavo s svojim telesom in se naučiti obvladati svoje mišice, moramo najprej po hektičnem dnevu umiriti svoje misli in se poglobiti v svoj dih.

Vadba joge, ki jo že vrsto let na OŠ Janka Modra vodi Stanka, deluje skladno z omenjenim principom. Ko se učence in učenci joge zberejo vsak ponedeljek ob 18:00 in 19:30 uri v telovadnici, je navadno za njimi težek dan in misli so polne najrazličnejših informacij. Da bi lahko neobremenjeno sprejemali Stankina navodila, je potrebna umiritev. Tega se učiteljica joge zelo dobro zaveda in zato se pri njej vadba joge vedno začne in tudi zaključí z umiranjem. Pri tem je ključno zavestno dihanje, s katerim lahko zelo hitro dosežemo umiritev. Ko enkrat usvojimo tehniko, nam lahko koristi tudi v povsem vsakdanjem življenju, ko tudi najbolj stresne situacije odpravimo veliko bolj umirjeno in posledično tudi bolj učinkovito.

Joga pa ni le duhovno delo. Ko se enkrat umiri glava, pridejo na vrsto ostali deli telesa. Gibanje poteka počasi, povezano, usklajeno, z veliko kontrolo vsake mišice. Vajo si vsak lahko prilagodi glede na svojo sposobnost in prav zato lahko k vadbi pristopi vsak, ne glede na poznavanje joge in tudi neodvisno od trenutne fizične pripravljenosti. Pozornost je usmerjena na napredek in skrb za lastno telo. Stanka skrbi, da se pri vsaki vadbi "obdela" celotno telo, da vaje ne postanejo dolgočasne, pa vsak teden pripravi nov sklop oz. navodila. Po več kot petih letih aktivnega poučevanja ima ogromno izkušenj in hitro opazi, kje ima kdo kakšno posebno težavo. Kar nekaj ljudi se vadbe joge udeleži zaradi želje po rehabilitaciji poškodbe in Stanka kolikor je le mogoče upošteva tudi njihove cilje. Potrdila je, da je v skupini včasih to kar velik izziv, saj ni mogoče, da bi se ves čas posvečala vsakemu posebej, zato pa zelo rada dela tudi individualne terapije, s katerimi je odlične rezultate mogoče doseči že v kratkem času. Velik poudarek je na pravilni držbi hrbtenice, krepijo pa se tudi mišice, ki s svojo močjo

lahko prevzamejo obremenitve drugače poškodovanega dela telesa. Stanka je odlične rezultate izkusila tudi na svoji koži. Pred leti je ugotovila, da ima obrabo vretenc, zaradi redne vadbe joge pa nima praktično nobenih težav. Izkušena učiteljica joge poučuje na več različnih lokacijah v okolici Ljubljane, poleg Dola pri Ljubljani na primer tudi v Ihanu in Domžalah. Ko sem jo vprašala, ali lahko z eno uro in pol tedensko dosežemo vidne rezultate, je bil odgovor pozitiven, je pa dodala, da bi bilo seveda še bolj optimalno, če bi vadili malce bolj pogosto. Tistim, ki si želijo več, tako predlaga, da kombinirajo lokacije (Ihan in Domžale sta oddaljena le nekaj kilometrov od Dola) ali pa jogo dopolnjujejo s kakšno drugo športno aktivnostjo. Ker je sama zelo zavzeta športnica, redno tudi teče, joga pa ob urah, na katerih poučuje druge, izvaja tudi zase v svojem prostem času. Povedala mi je, da je biti učitelj precej zahtevna naloga, saj ima opravka z velikim številom ljudi, ki imajo zelo različna pričakovanja. Prepričana je, da ji uspeva tudi zato, ker ima pedagoško izobrazbo in izkušnje poučevanja strokovnih predmetov. Čeprav jo je učenje v šoli vedno veselilo, priznava, da je sedaj, ko je poučevanje joge njen prvi poklic, veliko bolj srečna kot pred leti, ko je učiteljski poklic opravljala redno in ni imela svobode, ki jo ponuja podjetniška kariera. Seveda je tudi tak način življenja precej naporen. Ker je Stanka zelo zahtevna do sebe in hoče svojim učencem joge vedno ponuditi največ, veliko časa porabi tudi za pripravo na ure, a je biti sam svoj šef vredno vsega dela. Ko sta bila otroka še majhna in je ogromno časa porabila za podporo njunim športnim aktivnostim, si z delom natrpanega urnika ni mogla privoščiti, sedaj pa sta otroka že odrasla in mamino poučevanje joge se lepo vklaplja v družinski urnik.

Pogovarjali sva se tudi o tem, ali joga izvajajo tudi ostali družinski člani, in Stanka je z nežnim nasmeškom na ustih povedala, da joga vedno bolj pogosto v svoje ure treningov vključujejo tudi vrhunski športniki, tudi njena hčerka. Pošalila sem se, da bi lahko tudi mož dodal nekaj položajev v športno vzgojo pri svojih učencih, a žal naš šolski sistem še ni tako napreden. Čeprav ima joga zelo dober učinek tudi pri najmanjših, pa verjetno še dolgo ta vadba ne bo dobila svojega mesta v rednem šolskem kurikulumu. Kulturnih predsodkov je enostavno preveč ...

Tudi to pa se spreminja in to zelo jasno dokazujejo Stankine polne skupine. Ko enkrat jogo preizkusiš, poti nazaj skorajda ni. Hvaležni smo lahko, da imamo tudi v naši neposredni bližini možnost za učenje pod Stankinim zares strokovnim vodstvom. Če si želite preizkusiti nekaj novega, vas vabi na brezplačno preizkusno vadbo, z veseljem pa v ponedeljkovo skupino v Dolu sprejme tudi nove redne učence in učence joge. Kot smo že povedali, stopnja vašega predhodnega znanja ni pomembna, saj vsak napreduje zase in težavnost prilagaja svojim sposobnostim.

Vpisi bodo potekali v septembru, prijavite pa se na telefonsko številko 031 607 286. Spremljate jo lahko tudi na Facebook strani www.facebook.com/jogalist/.

Špela Korinšek Kaurin

Družina Pustotnik je v naših krajih ena izmed najbolj znanih družin. Zagotovo pa ni krivo le to, da se pogosto pojavljajo v medijih. Zakonca Tjaša in Tomaž namreč s strastjo in predvsem zares dobro opravljata svoje delo. Seznan vsega, kaj počneta, je zares dolg, vodi pa ju predvsem želja, da se ljudje ob njunem ustvarjanju dobro počutijo in si pridobijo nepozabne izkušnje.

Družina Pustotnik živi na hribu v Vinjah, kjer so imeli že Tomaževi starši veliko kmetijo. Mladi Pustotnik je svojo mladost preživel ob delu na njivi in z živino, a bolj kot to ga je vedno privlačila glasba. Še danes se zelo dobro spominja trenutka, ko se je na prvi pogled zaljubil v harmoniko. Njegova učiteljica iz POŠ Dolsko je iz svoje skrbno varovane vitrine enkrat na leto vzela harmoniko in jo pokazala svojim učencem. To je bil za Tomaža prav poseben dogodek in od takrat naprej si je strastno želel, da bi harmoniko dobil tudi sam. Olje na ogenj je prilival še njegov stric, ki je igral pri Viktorjih in Tomaž je vedno bolj hrepenel po tem, da bi tudi sam razveseljeval ljudi s svojo glasbo. Čeprav je igral tudi druge inštrumente, ga je harmonika privlačila kot najbolj močen magnet. Ko sta Tomaževa starša prepoznala njegovo zares gorečo željo, sta kljub temu, da je bil to zanju zares velik izdelek, inštrument tudi kupila. Od tistega trenutka naprej jo je mladenič le redko spustil iz rok. Imel je dober posluš, zato je brez težav odigral, kar je slišal, ker takrat narodno zabavna glasba ni bila "v modi", pa svojega znanja v šoli ni upal preveč javno kazati. Nasmeljali smo se, ko je povedal, da ga je bilo celo malce sram priznati, da obvlada harmoniko, na srečo pa se je to čez nekaj let spremenilo in njegova vrlina je postala še kako cenjena. Skupina Atomic Harmonik je poskrbela za pravo revolucijo v priljubljenosti narodno zabavne glasbe in končno je tudi Tomaž lahko pokazal svoj talent. Že v osnovni šoli je z nastopi zaslužil prve prihranke, kmalu pa so se povabila začela množiti in še kot mladoletnik je zaslužil mnogo več kot marsikateri odrasel. Zaslužek pa seveda ni bil glavni motiv. Več kot vse ostalo mu je pomenilo, da je s svojo glasbo veselil ljudi in je lahko na tak zabaven način izražal svoj talent. Ker je želel napredovati, je začel obiskovati tudi glasbeno šolo in šele takrat je čisto zares osvojil note. To je dokaj netipičen vrstni red učenja inštrumenta, ki pa danes Tomažu omogoča, da piše note za tiste, ki si želijo na svoj način igrati priljubljene glasbene uspešnice. Izjemen posluš mu omogoča, da v note zapiše katerokoli priredbo in to mu danes prinaša stranke z vsega sveta. Večina si na ta način želi izpopolniti in popestriti svoje znanje harmonike, nekateri priredbe želijo tudi za posebne priložnosti ali pa celo za velike koncerte.

Še bolj kot pisanje not Tomaža zaznamuje poučevanje harmonike. Ob svoji hiši na hribčku v Vinjah sta s Tjašo izgradila "hišo zabave", v kateri so prostori, kjer ima Tomaž priznano šolo harmonike. Njegov urnik je povsem poln, igranja harmonike pa uči mlade in stare, začetnike in tudi največje mojstre, ki si svoje znanje želijo še malce dopolniti. Da bi jim ponudil možnost nastopov in jih med sabo tudi združil, je skrbni učitelj oblikoval pravi orkester, v katerem sodeluje tudi več kot 40 harmonikarjev. Že sama številčnost je nekaj posebnega, pred leti pa so z nastopanjem v televizijskem šovu *Slovenija ima talent* postali prave zvezde. Na televizijskih ekranih so se predstavili z najrazličnejšimi vragolijami na harmoniki in ob zabavnih hitih postali veliki ljubljenci slovenskih gledalcev. Priborili so si uvrstitev v finale. Po tem uspehu so se nastopi vrstili drug za drugim, izpeljali pa so tudi prave turneje.

Na turneje pa hodita skupaj tudi oba zakonca, pred tremi leti celo po Kanadi in ZDA. Tudi Tjaša namreč obožuje glasbo in že od petnajstega leta aktivno poje na najrazličnejših koncertih. Po izobrazbi je sicer vzgojiteljica in delo z otroki obožuje, ker so pred leti zaradi napenjanja glasu v vrtcu močno trpele njene glasilke, pa se je odločila, da na prvo mesto postavi svojo pevsko kariero in delo z otroki uresniči na drugačen način. In to ji je tudi odlično uspelo. S svojo *Hišo zabave* na najrazličnejših prireditvah po Sloveniji skupaj s skupino animatorjev skrbi za dobro voljo otrok, v prostorih v Vinjah profesionalno organizira rojstnodnevne zabave, pred leti je med šolskimi počitnicami ponujala tudi poletno varstvo, ki je bilo vedno zapolnjeno do zadnjega mesta, vsake toliko pa se "poigra" še s tematskimi delavnicami, ki jih otroci obožujejo. V vse, kar Tjaša počne z otroki, je vključen ritem, popelje jih na ogled domačih živali, na voljo so napihljiva igrala, športne igre, ples, išče se skriti zaklad ... V *Hiši zabave* res nikoli ni dolgčas in otroci to dobro vejo.

Vseeno pa je petje še vedno Tjašina največja strast in čeprav je za mamico z dvema otrokoma to kar precej naporno, večino petkov in sobot preživi na nastopih. Nastopata skupaj s Tomažem, njuna najpogostejša publika pa so svatje na porokah in slavljenci na večjih rojstnodnevnih zabavah. Vsake toliko nastopata še na kakšni večji prireditvi in tako sta nani razveseljevala tudi na občinskem sejmu v septembru. Ker je Tjaša v preteklosti trenirala ples in ga poučevala v več plesnih šolah, danes kot odlična podjetnica v svoje delo vključuje tudi to. Tako v prostorih *Hiše zabave*, ki so opremljeni kot plesna dvorana, organizira tečaje kavbojskih in orientalskih plesov. Najbolj vesela je seveda učenk in učencev iz domačih krajev, zato tisti, ki vas ples zanima, pokličite na 041 879 354 in se pozanimajte o terminih za naslednje leto. Ko sem mislila, da je to že vse, kar počne Tjaša, me je presenetila še z eno podjetniško idejo. Ker je harmonika precej drag inštrument, sta zakonca ugotovila, da bi lahko harmonike izposojala, in tako tistim, ki se inštrumenta šele začnajo učiti (in niso povsem prepričani ali je to prava stvar zanje), prihranila kar nekaj denarja. Pri Tjaši si tako harmoniko lahko izposodite, pri tem pa izbirate med več kot 30 inštrumenti vseh velikosti.

Ko smo s Tjašo in Tomažem sedeli za njuno domačo mizo, se nisem mogla načuditi, kako zelo sta povezana in kako modro gledata na svoj posel. Namesto, da bi se bala konkurence, prisegata na sodelovanje in priznavata, da se jima je to že ničkolikokrat vrnilo. Čeprav je njun urnik ves čas poln, sta še vedno tudi nadvse predana starša. Tako se na primer pred njihovo hišo pase poni, ki si ga je želela hčerka. Predvsem pa se trudita, da bi otroka lahko polno izražala svojo umetniško žilico in doživela izkušnje, ki ju bodo motivirale, da bosta z vsem srcem sledila svoji strasti, tako kot to počneta tudi starša. Ker je zgled tisto, kar največ šteje, smo prepričani, da bomo veliko slišali tudi še o Pustotnikovem podmladku.

Špela Korinšek Kaurin

Uspešno prevozili Maraton Alpe

Tudi letos so se člani Športnega društva Partizan Dolsko udeležili najlepše in najtežje tekmovalno rekreativne kolesarske prireditve v Sloveniji, maratona Alpe v Kamniku. Preizkušnja je dolga 130 km, premagati pa je treba 2.000 m višinske razlike prek prelazov Jezerski vrh 1218 m n.v. v Avstrijo, čez Pavličovo sedlo, 1393 m n.v., v Logarsko oz. Savinjsko dolino in čez Črnivec 902 m n.v. nazaj v Kamnik.

Proga tako obkroži Kamniško-Savinjske Alpe in nudi slikovite razglede na vršace in doline pod njimi. Barve Partizana so letos zastopali Marko Bokalič, ki se je preizkušnje udeležil že šestič, Rok Škulj drugič in Dušan Bartelj, ki se je preizkusil prvič in tudi uspešno prispel v cilj.

Tako kot vsa leta doslej je tudi letos šlo že od starta zelo hitro, tako da se je bilo treba pošteno truditi, če nisi želel izgubiti stika s skupino do začetka prvega resnejšega klanca proti Jezerskemu. Potem pa je šel tako ali tako vsak po svojih močeh v klanec, po dolinah pa složno v manjših skupinah kolesarjev.

Marko Bokalič je s progo opravil v štiri urah, kar je zadoščalo za 3. mesto v kategoriji nad 55 let, Rok Škulj in Dušan Bartelj, ki sta se med vožnjo večkrat prehitela, pa sta potrebovala eno uro več. Odličen je bil tudi Boštjan Repanšek iz Dola s časom 4 ure in 10 minut.

Miha Bandalo

Zaključni letni koncert Otroškega pevskega zbora – Ko srce zapoje

5. junija 2018 so se pevci otroškega pevskega zbora 1. in 2. razreda ter 3. do 5. razreda predstavili na 2. samostojnem koncertu, poimenovanem Ko srce zapoje.

Kako lep je človeški glas, kadar je namenjen plemenitim nagibom. Kadar je uporabljen za prijazno besedo, zveni toplo in blago, osvaja srca, budi ljubezen in prijateljstvo, izžareva nežnost. Tistim, ki so žalostni, prijazna beseda privabi na usta smehljaj in obupane popelje v vedrejšo razpoloženje. Glas, oblikovan v harmonično pesem pa gradi mostove med ljudmi, družji ljudi, ki se poznajo ali celo ne poznajo, dviga razpoloženje, sprošča ljudi, deluje terapevtsko in blagodejno na poslušalce in izvajalce.

Pevci obeh delujočih otroških zborov PŠ Dolsko smo se povezali skupaj, da bi dosegli skupni cilj – čim boljše staršem, sorodnikom in prijateljem glasbe predstaviti kakovosten program, ki smo ga pripravljali na pevskih vajah skozi vse šolsko leto. Vzdušje na vajah je bilo delavno in prijetno, pred vsemi nastopi pa intenzivno in polno pričakovanja. Med šolskim letom smo nastopili na petih javnih prireditvah: na šolskem novoletnem koncertu, 7. 12. 2017, na občinski prireditvi ob kulturnem prazniku, 7. 2., na območni pevski reviji na OŠ Brezovica, 12. 4., na zaključni prireditvi PŠ Dolsko, 19. 6., krona našega dela pa je predstavljala samostojni koncert, ki smo ga izvedli 5. 6. 2018 v KD Dolsko. Učenci so na koncertu skupno predstavili 19 pevskih točk sodobnih skladateljev ter nekaj ljudskih pesmi, ki so jih za zbor priredili slovenski skladatelji.

Za pevski trud bi se zahvalila vsem pevcem, ki ste koncert skozi celo leto soustvarjali, Zvonki Miklavc in ravnateljju Gregorju Pečanu za uvodna nagovora, pianistki Kristini Golob, ki je zbor dovršeno spremljala za klavirjem, flavtistki Klari Bedek, ki je s svojim prispevkom popestrila odpete skladbe, Gali Petković in Sari Šimenc, ki sta prispevali točki z violino ter povezovalcema Ajdi Dežman in Janu Verbiču, ki sta nas vodila skozi celoten koncert. Zahvala gre tudi cvetličarstvu Orehek d.o.o. za čudovit cvetlični aranžma, ki je krasil oder Kulturnega doma Dolsko. Iskreno bi se zahvalila tudi staršem, ki svoje otroke podpirate pri vključevanju v pevski zbor in s tem dokazujete, da se zavedate pomena kulture in udejstvovanja v kulturnih dejavnostih, ter, da se zavedate, da vaši otroci skozi petje v zboru poleg krepitve in kontrole lastnega glasu ob petju aktivno oblikujejo tudi svojo osebnost, gradijo pozitivno samopodobo in svoj vrednostni sistem.

Po številnih letih, ki sem jih sama preživela v dramskem in pevskem ustvarjanju na odrskih deskah domačega Kulturnega društva Pod lipo Adergas, ugotavljam, da je prav sodelovanje v kulturno-umetniških dejavnostih pomembno oblikovalo moj pogled na svet, oblikovalo moj vrednostni sistem, ki bi bil brez dvoma v drugačnih okoliščinah lahko zelo drugačen. Predvsem pa me je tovrstno ustvarjanje neizmerno notranje obogatilo in mi pustilo veliko neprecenljivih spominov, ki ostanejo lepa opora in zatočišče tudi v težjih življenjskih trenutkih.

Tudi za odraščajočo mladino je aktivno sodelovanje v zboru, v domačem gledališču, v plesnih in podobnih dejavnostih pogostokrat "varno" zatočišče, kjer sledijo skupno zastavljenim ciljem, premikajo predstave o tem, kaj in koliko zmorejo, krepijo lastno voljo, oblikujejo pozitiven pogled nase ter tkejo kvalitetne medsebojne odnose. Vzgoja v kulturo je tudi navajanje otrok na obiskovanje zborovskih in drugih glasbenih koncertov ter gledaliških predstav. Skupno obiskovanje kulturnih dogodkov z otroki in starši je lahko lepa navada, ki jo postopoma otrok ponotranji in sčasoma postane tudi njegova želja in potreba kasneje v življenju.

Sicer pa petje v šolskem pevskem zboru poleg petja zasleduje številne cilje. Eden izmed pomembnih ciljev je tudi, da otrok čuti pripadnost skupini ter da vsi pevci delujemo za isti cilj, tj. ubrana skupna izvedba stilno raznovrstnih pesmi. Ker je bilo sodelovanje na samostojnem koncertu za otroka velik dosežek, pohvalimo njihov trud in vzpodbujamo otroke v pevskem (in drugem kulturnem) ustvarjanju še naprej.

zborovodkinja Maja Logar

Vodni detektivi so zmagovalci

Tudi to šolsko leto, že devetnajsto zapored, so učenci 6., 7., 8. in 9. razredov OŠ Janka Modra Dol pri Ljubljani aktivno sodelovali na nacionalnem raziskovalnem natečaju Vodni detektiv, ki ga organizira Inštitut za celostni razvoj in okolje (ICRO) iz Domžal v sodelovanju z Muzejem za arhitekturo in oblikovanje (MAO) in Fakulteto za gradbeništvo in geodezijo, pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije, Boruta Pahorja.

Letošnja tema natečaja je *bila Modro zelena mesta*. Natečaja se je udeležilo 29 šol iz cele Slovenije, sodelovalo pa je 1120 učencev. Učenci OŠ Janka Modra smo veliko truda vložili v raziskovalno nalogo in bili nagrajeni. Osvojili smo prvo nagrado za raziskovalni projekt tretje triade!

Tema je povezana s prilagoditvijo naših naselij na izzive prihodnosti, ki jih prinašajo globalne klimatske spremembe. Naša naselja na to niso pripravljena, saj se soočamo z vse bolj intenzivnimi vremenskimi pojavi, obsežnimi poplavami in hudo poletno vročino ter sušo. Zato se bodo morala spremeniti in preplesti z modro zeleno infrastrukturo.

Člani ekološkega krožka smo celostno obravnavali lokalno območje preko ankete, analize gradnje hiš, prilagoditve letnih vremenske razmere, vključenost zelenih površin v naselje in okolico hiš, ugotavljali pomen rastlin za okolje. Zgodovinsko smo obravnavali naselja v odnosu do varnosti pred poplavami in rezultate primerjali z današnjim časom. Primerjali smo pride-

lovanje poljščin nekoč in danes na kmetiji v hribovitem delu občine s kmetijo v dolini. Gojili smo pšenico in papriko v različnih razmerah in primerjali njihovo rast. Naredili smo tudi maketo šole z bližnjo okolico.

Naloga bo razstavljena v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje. Vsem sodelujočim na natečaju MAO podarja vstopnico za razstavo Živeti z vodo, ki bo odprta jeseni v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje. Zaključna prireditev natečaja bo oktobra 2018, vabljeni so vse nagrajene šole. Mentorice projekta smo bile Tatjana Tomašič, Mojca Tkalec Zoran, Romana Vrhovec, Tatjana Cvelbar in Nina Nadu.

Tatjana Tomašič

Otroci iz vrtca v Dolu so se spoznavali z malo robotiko

Vrtec v Dolu je tudi letošnje šolsko leto v sodelovanju z Zavodom 1-2-3 otrokom omogočil sodelovanje v krožku Mala robotika. Udeleženi otroci so imeli s programom LEGO® Simple odlično priložnost za razvijanje in razumevanje naravoslovnih, mehanskih in strojnih konceptov. Vsebina je bila povezana s fiziko, matematiko in socialnim področjem.

S poučnega vidika so fiziko spoznavali na primerih, ki so pokazali, kako hitro se predmet vrti, kakšno silo uporabimo pri premikanju, uporaba veznih sredstev – zobnik, jermen, os, merilnik hitrosti, polž ... Matematika je bila predstavljena preko spoznavanja barv, števil, oblik ter nam je zelo izrazito koristila pri razvrščanju in igri robotike. Raziskovanje socialnega pod-

ročja (otroci so delali v tandemih) je zahtevalo veliko medsebojnega dogovarjanja, pogovorov in prirejanja. Na nek način so se učenci srečali tudi s spoznavanjem umetnosti v smislu izboljšave elementov na inovativen način.

Svojo kreativnost so izživiljali preko igre in sestavljanja, dograjevanje, dodelave in preoblikovanja svojih projektov oz. modelov. Zabavni del aktivnosti je potekal v smislu opazovanja delovanja elementov in dodajanje dodatnih ovir kot primer klančina.

Tehnika in tehnologija ter zgodnje spoznavanje z njima je v dobi napredka prava nota ponudbe drugačnih pristopov učenja. Novodobni poklici in priprava nanje sta pomemben izziv. Povezati se moramo s tehnologijo in iskati rešitve za sobivanje tehnoloških elementov z naravo. Ohranjanje narave in izkoriščanje naravnih virov z glavo in pametjo, sta ključnega pomena za razvoj človeštva. Že zgodaj je treba začeti z vzgojo v tej smeri in to je bil tudi namen krožka.

Zavod 1-2-3 tudi v času poletja ponuja več počitniških vsebin in aktivnosti v zvezi s kocko in robotiko. Tudi v kombinaciji s plavalnimi tečaji. Več informacij o tem najdete na <http://zavod123.si/>

Naj bo poučno, kreativno in zabavno!

Mojca Grojdek

Darujmo stare aparate za otroški smeh

Od začetka letošnjega leta ZEOS organizira vseslovensko akcijo z naslovom Stari aparati za otroški smeh. Ko občani in drugi posamezniki svoje stare male aparate, ki ne delujejo več, pa tudi odslužene sijalke in baterije brezplačno oddamo v posebnih Zelenih kotih, ki se nahajajo na 67 lokacijah po Sloveniji, ZEOS-u prihranimo logistične stroške, ta pa prihranjena sredstva donira Društvu Rdeči noski, ki z bolnišničnimi klovni riše nasmehe na obrazih bolnih oziroma hospitaliziranih otrok. V prvem polletju je bilo zbranih že dobrih 300 ton e-odpadkov in odpadnih baterij, Društvo Rdeči noski pa je tako pridobilo donacijo v vrednosti 4.588 EUR.

Akcija poteka do konca leta 2018, zato je časa za oddajo še dovolj. Poiščite torej vam najbližjo lokacijo na www.otroski-smeh.si in pomagajte tudi vi narisati nasmehe na obrazu bolnih otrok.

Š.K.K.

Občina Dol pri Ljubljani vabi na

OBČINSKI SEJEM

8. SEPTEMBRA 2018

OB 13:00:

**PREDSTAVITEV PONUDNIKOV NA
STOJNICAH**

(ROKODELCI, OBRŤNIKI, UMETNIKI, DRUŠTVA,
OBMOČNO ZDRUŽENJE RK, SIMBIOZA, JUB ...)

KJE?

ZA OŠ

**JANKA MODRA
NA VIDMU**

OB 14:30:

OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA TD DOLSKO

OB 15:15:

KD SENOŽEŠKI TAMBURAŠKI ORKESTER

OB 16:00:

**ODRASLA FOLKLORNA SKUPINA
TD DOLSKO**

OB 17:00:

DUO VAGABUNDA

OB 17:50:

ŠOLSKI BAND ROCK&DOL

OB 18:30:

**GLASBENA
SKUPINA
LETEČI
POTEPUHI**

OB 20:00:

**KONCERT
PEROTA
LOVŠINA &
ŠPANSKIH
BORCEV**

Za animacijo mladih bodo poskrbeli Teniški
klub Hannah ter drugi.

LEPO VABLJENI!

